



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΝΗΣ

ΛΟΓΟΣ – ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΝΗΣ κ.
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ Γ' ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΠΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΝ Β' ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣΝ
ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΓΙΑΤΡΙΣΣΗΣ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

8.9.2026

Ἦχος ἐορταζόντων καί φωνή ἀγαλλιάσεως πληροῖ σήμερον τόν Ἱερόν
τοῦτον Μοναστηριακόν Ναόν, ἀλλά καί ὁλόκληρον τόν Ταῦγετον.

Ἐν κατανύξει ψυχῆς καί ἐν ψαλμοῖς καί ὕμνοις, χθές κατὰ τόν
Πανηγυρικόν Πατριαρχικόν Ἑσπερινόν καί σήμερον ἐν τῇ Πατριαρχικῇ
ὡσαύτως Θείᾳ Λειτουργίᾳ ἐορτάζομεν τό Γενέθλιον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου
τῆς ἀποκαλουμένης «Γιατρίσεως» καί συνάμα δεδικοιολογημένη τυγχάνει ἡ
χαρά πάντων διά τό ἐνώπιον ἡμῶν ἐκτυλισσόμενον ἱστορικόν
ἐκκλησιαστικόν, ἅμα τε καί διά σύμπασα τήν Μάνην γεγονός.

Διά πρώτην φοράν, ὁ Πατριάρχης τοῦ δευτεροθρόνου παλαιφάτου
Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ἠνδόκησεν ὁ Κύριος νά χαρίσῃ εἰς ἡμᾶς τό
πανευφρόσυνον τοῦτο ὄραμα, ἵνα ἀπολαύσωμεν Ὑμᾶς, Μακαριώτατε,
χοροστατοῦντα, ἱερουργοῦντα καί εὐλογοῦντα ἡμᾶς, τήν θεόσωστον
ἐπαρχίαν καί ἱστορικήν ἡμῶν Μητρόπολιν ἤδη ἀπό τάς ἀρχάς τοῦ 10ου αἱ.
ὀνομαζομένην τότε Ἐπισκοπήν Μαΐνης κατὰ τό «Τακτικόν» τοῦ
αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Λέοντος Στ' καί τό εὐλαβές ποίμνιον αὐτῆς, τῆς
ἀδούλωτης καί ἡρωϊκῆς καί ὑπέροχης τοποθεσίας εἰς τό Νότιον ἄκρον τῆς
Πελοποννήσου, τήν Μάνην.

Εὐλογημένος ὁ ἐλθών ἐν ὀνόματι Κυρίου!

Ἑλλαμφθεῖς οὕτω τῷ πνεύματι, Μακαριώτατε, ἔρχεσθε νῦν, ἵνα
μεταλαμπαδεύσῃτε καί εἰς ἡμᾶς, τούς τόν εὐσεβῆ τοῦτον συναγερμόν
ἐπιτελοῦντας, τό θεῖον πῦρ τῆς πρὸς τόν Θεόν ἀγάπης καί τῆς ἐν πνεύματι
καί ἀληθείᾳ λατρείας Αὐτοῦ.

Τιμῶμεν καί σεβόμεθα καί ἐκφράζομεν θερμοτάτας εὐχαριστίας διά τήν
σπουδαιοτάτην ταύτην ἐπίσκεψιν.

Ὑμεῖς, ὁ «Πατριάρχης τῆς ἀγάπης», ὁ «Πατριάρχης τῆς Ἱεραποστολῆς», ὁ
«Πατριάρχης τῆς ἐλπίδος» διά τήν Ἀφρικανικήν Ἠπειρον ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν!
Οὕτως, ἄσωμεν συμφώνως τῷ Θεῷ. Ἐν προκειμένῳ, ἀναντιλέκτως τυγχάνει



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΝΗΣ

ἀδύνατος ὁ λόγος καὶ ἰσχυροφωνεῖ ἢ γλῶττα ἀλλὰ τολμῶν λαμβάνω τὴν ἄδειαν καὶ φέρω εἰς τὰ χοῖκὰ χεῖλη μου τὴν τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου φράσιν πρὸς τὸν προκάτοχον Ὑμῶν Ἅγιον καὶ Μέγαν Ἀθανάσιον διὰ νὰ ἐκφέρω καὶ πρὸς Ὑμᾶς τὰ λόγια: «Θεόδωρον ἐπαινῶν, ἀρετὴν ἐπαινέσομαι». Εἰς ταύτην τὴν δόκιμον φράσιν τὰ πάντα περιλαμβάνονται καὶ δι' Ὑμᾶς. Μακαριώτατε, Πάτερ καὶ Δέσποτα, Ἄγιε Πατριάρχα. Ἐκ τῆς Μεγαλονήσου ὁμόρου γῆς τῆς Κρήτης ἤρξατε τὸ πνευματικόν σας ταξείδιον καὶ μέ αὐταπάρνησιν, δύναμιν ψυχῆς, κοσμιότητα καὶ μετ' ὑψηλοῦ ἐπιπέδου καὶ ἀρχοντικῆς παιδείας ἦθος, πνευματικὴν δέ ἐργασίαν ἀκαταπόνητον καὶ εἰσέτι ἀκατάβλητον ἱεραποστολικὴν δρασιν, ἥδη, εἰσθε ὁ ἀδιαμφισβήτητος καὶ πανορθόδοξως Πανάξιος Ἀρχιεπίσκοπος τῆς πολιᾶς καὶ περιφανοῦς μεγάλης πόλεως ἐκ τοῦ ἕλληνας Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐπονομαζομένης τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας, τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου ἰδρυθείσης καὶ πάσης Ἀφρικῆς, τῆς τε Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς, Βορείου τε καὶ Νοτίου.

*

Μακαριώτατε,

ἡ σημερινὴ ἐνταῦθα παρουσία Σας στὰ χῶματα τῆς ἀδούλωτης καὶ ἡρώϊκῆς Μάνης σηματοδοτεῖ σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ ζωὴν τοῦ πληρώματος τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ προσέτι, μᾶς ἀνάγει πνευματικῶς καὶ ἱστορικῶς εἰς τοὺς χρυσοῦς αἰῶνας, 3ον καὶ 4ον καὶ 5ον τοῦ καθόλου χριστιανισμοῦ καὶ δὴ εἰς τὰς μορφὰς τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων μεγάλων Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας κυρίως Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, τῶν προκατόχων Ὑμῶν.

Καὶ ἀπὸ μὲν τὸν πρῶτον, τὴν μεγαλυτέρα φυσιογνωμία τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὡς προσφυῶς ἔχει λεχθεῖ, τὸν Ἀθανάσιον τὸν Μέγαν, θέλομεν νὰ ὑπενθυμίσωμεν τὸν ὑπέροχον ἐκεῖνον «Λόγον περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου», ὅπου ἔχει ὡς περιεχόμενον τὴν θείαν ἐνανθρώπησιν, ἐκεῖ ὅπου ἀποδυναμώνει πᾶσαν μυθολογίαν καὶ εἰδωλολατρείαν, ψευδῇ γνῶσιν καὶ διαβολικὴν ἐνέργειαν καὶ ἀποδεικνύει καὶ φανερώνει τὴν σώζουσα ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

Ἐγραφεν ὁ Μέγας Ἀθανάσιος: «Πότε τὴν τῶν εἰδώλων θρησκείαν ἤρξαντο καταλιμπάνειν οἱ ἄνθρωποι, εἰ μὴ ἀφ' οὗ γέγονεν ὁ ἀληθινὸς τοῦ Θεοῦ Θεός



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΝΗΣ

Λόγος ἐν ἀνθρώποις; Πότε δέ τά παρ' Ἑλλησι καί πανταχοῦ μαντεία πέπαυται καί κεκένωται, εἰ μή ὅτε μέχρι γῆς πεφανέρωκεν ἑαυτόν ὁ Σωτήρ; Πότε δέ καταγινώσκεσθαι ἤρξαντο οἱ παρὰ ποιηταῖς λεγόμενοι θεοὶ καί ἥρωες, ὡς μόνον ὄντες ἀνθρώποι θνητοί, εἰ μή ἀφ' οὗ ὁ Κύριος τό κατά τοῦ θανάτου τρόπαιον εἰργάσατο, καί ὅπερ ἔλαβε σῶμα τετήρηκεν ἀφθαρτον, ἀναστήσας αὐτό ἐκ νεκρῶν; Πότε δέ ἡ δαιμόνων ἀπάτη καί μανία κατεφρονήθη, εἰ μή ὅτε ἡ τοῦ Θεοῦ δύναμις, ὁ Λόγος, ὁ πάντων καί τούτων δεσπότης, διά τήν τῶν ἀνθρώπων ἀσθένειαν συγκαταβάς, ἐπὶ γῆς ἐφάνη; Πότε δέ τῆς μαγείας ἡ τέχνη καί τά διδασκαλεῖα ἤρξαντο καταπατεῖσθαι, εἰ μή ὅτε τά θεοφάνια τοῦ Λόγου γέγονεν ἐν ἀνθρώποις;... Πάλαι μὲν γάρ πᾶσα ἡ οἰκουμένη καί πᾶς τόπος τῇ θρησκείᾳ τῶν εἰδώλων ἐπλανᾶτο, καί οὐδέν ἄλλο ἢ τά εἰδῶλα θεοὺς ἐνόμιζον οἱ ἀνθρώποι νῦν δέ κατά πᾶσαν τήν οἰκουμένην τήν μὲν τῶν εἰδώλων δεισιδαιμονίαν καταλιμπάνουσιν οἱ ἀνθρώποι, ἐπὶ δέ τόν Χριστόν καταφεύγουσι καί Θεόν αὐτόν προσκυνοῦντες, δι' αὐτοῦ καί ὃν οὐκ ἤδειςαν Πατέρα γινώσκουσι... Μόνος ὁ Χριστός παρὰ πᾶσιν εἰς καί πανταχοῦ ὁ αὐτός προσκυνεῖται».

Σ' αὐτόν, λοιπόν, τόν θεολογικώτατον λόγον τοῦ Ἁγίου προκατόχου Σας εὐρίσκομεν ἀφ' ἑνός μὲν, τό σπουδαιότατον ρῆμα: «καταλιμπάνουσιν», ἀφ' ἑτέρου δέ, τήν καταπληκτικὴν φράσιν: «Μόνος ὁ Χριστός παρὰ πᾶσιν εἰς καί πανταχοῦ ὁ αὐτός προσκυνεῖται».

Μακαριώτατε, μέ τὰς ἀόκνους καί δυσκόλους ἱεραποστολικὰς σας περιοδείας αὐτό ἐπακριβῶς σ' ὅλη τήν Ἀφρικανικὴ γῇ πράττετε. Τήν σήμερον, μέ τήν ἰδικήν σας δυναμικὴν, κηρυγματικὴν καί ποιμαντικὴν διακονίαν «καταλιμπάνουσιν» οἱ ἀνθρώποι τουτέστιν ἀφήνουσι, ἐγκαταλείπωσι τά εἰδῶλα, τὰς πρωτογόνους δοξασίας, τοὺς γραῶδεις μύθους καί τὰς μαντείας καί προσκυνοῦν Ἰησοῦν Χριστόν. Καί σ' αὐτό τό περισπούδαστον ἅγιον καί θεῖον ἔργον Ὑμῶν ὑποκλινώμεθα Μακαριώτατε.

Καί εἰς τό σημεῖον αὐτό ἀκριβῶς θέλομεν νά σᾶς ἀπονείμωμεν ὡς ἐλαχίστη τιμὴ τό ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ «ΓΙΑΤΡΙΣΣΗΣ», ὅπως αὕτη ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος Σᾶς σκέπει καί συνοδεύει εἰς τὰς ἱεραποστολικὰς Σας περιοδείας.

*



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΝΗΣ

Αλλά καί ὁ ἕτερος ἐπιφανής μέγας θεολόγος Πατήρ καί Διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος ὀνομάστηκε «σφραγίς τῶν πατέρων», εἰς σπουδαιότατον, ἐκ τῶν πολλῶν βέβαια συγγραμμάτων του καί δὴ λειτουργιολογικῶν δοκιμίων, μᾶς δίδαξε εἰς τὴν Ὁμιλία του «Εἰς τὸν Μυστικόν Δεῖπνον...»: «Ἡ μυστική τράπεζα εὐτρέπεται, ὁ ζωποιοῦς κρατὴρ κεκέραιται· ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης μεταστέλλεται, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὑποδέχεται, ὁ σαρκωθεὶς Θεὸς Λόγος προτρέπεται, ἡ οἰκοδομήσασα ἑαυτῇ ναὸν ἀχειροποίητον τοῦ Θεοῦ Πατρὸς ἐννυπόστατος Σοφία, τὸ ἑαυτῆς σῶμα ὡς ἄρτον διανέμει, καὶ τὸ ζωποιοὺν αὐτῆς αἷμα, ὡς οἶνον ἐπιδίδωσιν. Ὁ μυστηρίου φοβεροῦ! ὦ οἰκονομίας ἀφράστου! ὦ συγκαταβάσεως ἀκαταλήπτου! ὦ εὐσπλαγχνίας ἀνεξιχνιάστου· ὁ πλαστοουργὸς τῷ πλάσματι ἑαυτὸν εἰς ἀπόλαυσιν προτίθησιν, ἢ αὐτοζωὴ τοῖς θνητοῖς ἑαυτὸν εἰς βρῶσιν καὶ πόσιν χαρίζεται.

Δεῦτε, φάγετε τὸν ἐμὸν ἄρτον, παρακελεύεται, καὶ πίνετε οἶνον, ὃν ἐκέρασα ὑμῖν. Ἐγὼ ἑμαυτὸν εἰς βρῶσιν ἡτοίμασα, ἐγὼ ἑμαυτὸν τοῖς ποθοῦσί με ἐκέρασα. Ἐκουσίως γέγονα σὰρξ ζωὴ ὑπάρχων, αὐθαιρέτως μετέσχον αἵματος καὶ σαρκὸς, Λόγος καὶ χαρακτήρ ἐννυπόστατος τοῦ Πατρὸς μου ὑπάρχων, διὰ τὸ σῶσαι ὑμᾶς...Τοιγαροῦν μεταλαμβάνωμεν ἡμεῖς τῆς αὐτοζωῆς σῶμα, τῆς δι' ἡμᾶς ἐν τῷ ἡμετέρῳ σώματι σκηνωσάσης, ὡς φησιν ὁ θεσπέσιος Ἰωάννης· «Ὅτι ἡ ζωὴ ἐφανερώθη». Καὶ αὖθις· «Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, ὅς ἐστι Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ εἷς τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ πίνωμεν αὐτοῦ τὸ αἷμα τὸ ἅγιον εἰς ἰλασμόν τῶν ἡμετέρων παραπτωμάτων, καὶ μέθεξιν τῆς ἐν αὐτῷ ἀθανασίας, ... Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστός ὁ Κύριος».

Ὅθεν, αὐτό τό ὑπέροχον Ψαλμικόν πού μᾶς ὑπενθύμισε ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας τό: «Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστός ὁ Κύριος» καὶ Ὑμεῖς Μακαριώτατε, μεταλαμπαδεύετε μέ τὰς συχνὰς λειτουργικὰς συνάξεις, τὴν τέλεσιν τῆς ἀναιμάκτου Θείας Εὐχαριστίας εἰς πάσας τὰς χώρας τῆς Ἀφρικῆς, ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς πλέον πενιχροὺς ἐκ χόρτων καὶ καλάμων τῆς ζούγκλας ναῖσκους. Οὕτω προσφέρετε τό χαροποιόν, τό ἐλπιδοφόρον, τό σωτήριον, τό ἀναστάσιμον Ποτήριον τῆς ἀθανάτου ζωῆς, τό Σῶμα καὶ τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ.



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΝΗΣ

Διά τοῦτον τόν λόγον ἐπιτρέψατέ μοι ὅπως σᾶς δωρήσω καί τοῦτο τό ΑΓΙΟΝ ΠΟΤΗΡΙΟΝ δείγμα τῆς εὐχαριστιακῆς ἡμῶν κοινωνίας καί ἐνότητος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

*

Καί ἤδη, Μακαριώτατε Πατριάρχα, ἔπαρον τάς θεοφόρους χεῖρας Σου καί εὐλόγησον εὐλογία πνευματικῇ τόν περιστοιχοῦντά Σε περιούσιον χριστεπώνυμον λαόν, ἵνα προκόπτη οὗτος εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν καί «εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ». Ὁ λαός αὐτός, οἱ Μανιάτες, εἶναι λαός παραδοσιακός, πιστός, λαός θρησκειῶν, εὐσεβής, ὅστις ἀγαπᾷ τήν οἰκογένεια, ἡρώϊκός λαός, τιμῶν ἀείποτε τά ἱερά καί τά ὅσια τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καί τῆς γλυκυτάτης ἡμῶν πατρίδος, τῆς Ἑλλάδος. Εὐλόγησον Δέσποτα.

Μακαριώτατε, Ἄξιος!_